

Unió del Casal Gelidenc (Societat Coral d'Artesans)

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Major, 14.
Alçada: 191

Coordenades:

Latitud: 41.4402
Longitud: 1.86437
UTM Est (X): 405129
UTM Nord (Y): 4588248

Classificació

Número de fitxa 08091 - 61
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Noucentisme
Segle XX
Any 1917
Autoria de l'element: Josep Ros i Ros (arquitecte)
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL / Immobile / 8310-I / POUM, E1-09
Data aprovació: dv., 05/06/2015 - 12:00
Número inventari Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, 2631
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat Privada

Titular: 5284702DF0858S0003UG

Fitxes associades:

Carrer Major

Autoria de la fitxa Martí Picas. INSITU SL

Data de registre de la fitxa: dj., 04/04/2024 - 13:14

Descripció

Edifici d'estil noucentista de l'arquitecte Josep Ros i Ros.

De l'edifici original només es preserva la façana principal de l'any 1917, en la qual destaquen les tres grans obertures inferiors. Es tracta d'una façana amb una decoració molt lineal, vertical i simètrica, només trencada per les garlandes fetes amb motius florals, que flanquegen els plafons reservats pels escuts. El central, en el qual veiem l'any 1917 de construcció de l'edifici. A sobre una banda de la qual penja la garlanda, mostra molt despintada el lema "UNIÓ DEL CASAL GELIDENC". El text s'acompanya d'unes petites il·lustracions de les quals se'n distingeix només un parell, unes anelles olímpiques i una torre. Els dos plafons amb garlanda dels laterals, també pintat amb un color rogenc, s'hi entreveu una lira flanquejada amb unes branques vegetals, possiblement llorer, i a l'altre costat, dues màscares de teatre envoltades per una cinta. El terreny amb molt desnivell del carrer, requereix una graonada per pujar al nivell de la planta baixa. A l'interior hi podem trobar, com a espai principal, el teatre. El taló de l'escenari és una obra anònima de l'any 1925 i va ser restaurat als anys 1990 per l'artista i restaurador gelidenc, Emili Julià Tetas. La resta d'instal·lacions estan situades al voltant de la pista jardí, on antigament hi havia la seu social del Casal Gelidenc.

Aquest edifici, d'unes dimensions molt notables, disposa d'una façana posterior, pel passeig Josep Rossell i Massana. Aquesta façana, també d'estil noucentista, però més simple de formes, disposa d'una porta principal d'entrada al centre flanquejada per dues finestres. Al frontal de l'edifici hi podem veure les dates 1925, any a què correspon el projecte de la sala d'espectacles feta per Josep Ros i Ros s'acompanyava d'una tanca de forja i un afegit lateral. La porta actual no és la projectada l'any 1925. Sobre aquesta hi ha, al centre de la façana, un balcó d'ampit i a sobre, un òcul cec en què figura el nom de l'entitat.

Finalment, cal esmentar que també hi podem llegir la data 1899 fent referència als anys fundacionals de l'entitat.

Història

La Unió del Casal Gelidenc es va fundar l'any 1950 arran de la fusió del Casal Gelidenc, fundat el 1933, i la històrica Societat Coral d'Artesans, l'any 1897.

La Societat Coral d'Artesans de Gelida té una història fascinant que es remunta al seu origen al segle XIX. Fundada el 1897, segueix els principis establerts pel mestre pioner de les Societats Corals, Josep Anselm Clavé i Camps. En aquella època, els habitants de Gelida treballaven durament als camps i a les fàbriques papereres, amb poques distraccions. Això va fer que la participació en aquesta entitat fos una font d'il·lusió i un descans dels problemes diaris.

El local de la Societat Coral d'Artesans va néixer en un dels tres cafès que abans dominaven la vida social del poble. Aquest cafè, conegut popularment com a "Coru", es va establir el 1880 al carrer Major, a la

cantonada amb el carrer de la Barceloneta. Aquí va néixer la Societat Coral d'Artesans el 1897, marcant l'inici d'una important trajectòria cultural a Gelida.

El casal original de la Societat Coral d'Artesans va ser construït el 1917, seguint el disseny de l'arquitecte Josep Ros i Ros. Aquest edifici, ubicat al carrer Major, va servir com a centre de reunions i activitats culturals per a la comunitat gelidenca. Tot i els obstacles financers, el projecte es va completar, encara que lentament, i va esdevenir un punt de trobada crucial per a la vida social del poble. L'edifici original ha experimentat canvis al llarg del temps, adaptant-se a les necessitats de la comunitat. Malgrat les reformes interiors, la façana ha mantingut el seu encant noucentista, testimoni de la seva rica història. Aquesta façana, ornamentada amb detalls noucentistes, continua sent un símbol de la identitat cultural de Gelida.

A més de la seva funció com a seu de la Societat Coral d'Artesans, l'edifici ha tingut altres usos al llarg del temps. Al subsòl, es van descobrir restes de l'antic cementiri de Sant Miquel, recordant la riquesa històrica del lloc.

L'arquitecte de l'edifici de la Societat Coral fou Josep Ros i Ros, que va néixer a Martorell el 1885, on també va morir l'any 1951. Josep Ros fou l'arquitecte municipal de Gelida entre 1914 i 1951, any en què va morir. Actualment, l'entitat consta de cinc seccions: Agrupació Coral Intimitat, Nous Bastoners, Club Esportiu Gelida, Esbart Rocasagna i Grup Artístic Gelada. (CARAFÍ, 1998).

Bibliografia

(1962). "Consideracions sobre la Societat "Union del Casal Gelidense"". Programa Festa Major 1962.

AAVV (1986). Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya. L'Alt Penedès. Generalitat de Catalunya.

CARAFÍ, Enric (1998). Societat Coral Artesans. Agrupació Coral Intimitat 1897-1997: cent anys de música i cultura a Gelida. Gelida.

CARAFÍ, Mercè (1998). L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965. Efadós Editorial.

LACUESTA, Raquel, i GONZALEZ, Xavier (2006). Modernisme a l'entorn de Barcelona. Arquitectura i paisatge. Barcelona: Diputació de Barcelona.

RIUS, Jaume (coord.) (2011). Gelida. Retrats d'un temps. Andana Edicions.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

Edifici Unió del Casal Gelidenc

Edifici modernista de l'arquitecte Josep Ros i Ros (1885-1951) del qual només se'n conserva la façana (1917), que conté decoració de garlandes i els escuts del Casal Gelidenc i de la Societat Coral d'Artesans, fundada el 1897 i coneguda com "El Coru". Durant la postguerra, aquestes dues entitats es van fusionar en una de sola i van prendre el nom d'"Unió del Casal Gelidenc". El saló d'espectacles (1925) conserva l'antic teló i el sostre, i s'hi manté activitat cultural. Com a curiositat, en el subsòl es van trobar unes restes, probablement provinents de l'antic cementiri de Sant Miquel, situat al voltant de l'església.

17

www.gelida.cat
[@GelidaTurisme](#)

